

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

Lausunto pykälään 6 §

Laissa ei enää mainita kuntia, myös kuntien palvelut ja tilanteet jäävät huomiotta, joissa sote-palvelut

eivät vastaa asiakkaan palvelutarpeeseen. Kunnille jää edelleen rahoitusvastuuta mutta

mahdollisuudet vaikuttaa ja tehdä aktiivista TYP työtä poistetaan. Hyvinvointialueen vastatessa

toiminnasta, on tarpeen arvioida, miltä osin sen tulisi kantaa myös kustannusvastuuta kustannuksista.

Kustannukset aiheutuvat nyt kunnalle, jos hyvinvointialue ei pysty sille lailla annetulla

toimintavelvoitteella edistämään työttömyyden hoitoa. Kustannusvastuu ei voi yksipuolisesti kaatua

kunnalle, kun sen toiminta on tässä rajattu pois. Kustannusvastuun jakautuminen kunnan ja

hyvinvointialueen kesken tulee arvioida ja selvittää ennen lain säätämistä.

TYP palvelua tarvitsevat asiakkaat hyötyvät myös kunnan tarjoamista hyvinvoinnin ja terveyden

edistämisen palveluista. Kuntien terveyden ja hyvinvoinnin palvelut edistävät asiakkaiden työhön kuntoutumista ja vähentävät sote-palveluiden tarvetta esim. osatyökykyisillä ja päihde- ja mielenterveyskuntoutujilla.

Koulutuspalvelut ovat tärkeä osa TYP palvelun asiakkaiden palveluja. Koulutusten kautta saadaan vahvistettua asiakkaiden osaamista ja edistettyä heidän työllistymistään. Kunnat ovat vahvoja osaajia koulutuspalveluiden tuottamisessa, yhdessä koulutuskumppaneiden kanssa. Nuorisotyölain mukaiset palvelut kuten etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, ovat oleellinen osa nuorten TYP-palveluja.

Kuntien palveluiden huomioiminen laissa tukee asiakkaan oikeutta tarpeidenmukaisiin palveluihin ja mahdollistaa työllistymistä, terveyttä ja hyvinvointia edistävien palveluiden monialaisen yhteensovittamisen eri toimijoiden kesken.

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

Lausunto pykälään 7 §

Kunnissa on TYP-työssä mukana työllisyyspalveluiden henkilöstöä, joka jäisi nyt pois. Jääminen TYP työn ulkopuolelle vie kuntien työllisyyspalveluiden työntekijöiltä työvälineitä. Kuntien työllistymispalvelut ovat tarjonneet työttömille työkokeilupaiikkoja, palkkatukipaikkoja, yritys- ja koulutuskumppanien eri mahdollisuuksia ja työhönvalmennusta, joiden avulla mahdollistaneet TYP asiakkaiden työllistymisen. Mikäli työllisyyspalveluiden henkilöstö ei jatkossa ole mukana TYP työssä, edellyttää tämä sekä sote-palvelujen, että TE-palvelujen henkilöstöresurssin lisäämistä TYP palveluissa.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Lausunto pykäliin 3, 4, 5, 6 ja 7

TYP-lain muutosesityksessä lakimuutoksen vaikutukset kuntien rooliin TYP-verkostoyhteistyössä on jäänyt huomiotta. Mikäli lakimuutos toteutetaan esitetyssä muodossa ovat kuntakokeiluissa mukana olevat ja kuntakokeilujen ulkopuolella olevat kunnat keskenään eriarvoisessa asemassa. Tämä vaikuttaa siihen, millaisia palveluita asiakkaat saavat asuinkunnasta riippuen. Kuntakokeilun

ulkopuolisilta kunnilta viedään mahdollisuudet tehdä työtä tehokkaasti ja laadukkaasti.

Mikäli lakimuutos toteutetaan esityksen mukaisesti ja kuntia ei enää mainita laissa, perustuisi kuntien

palvelujen tarjoaminen vapaaehtoisuuteen. Samalla se perustuisi myös asiakkaan suostumukseen.

Todennäköisesti TYP-toiminta hiipuu siellä, missä ei ole työllisyyden kuntakokeiluja ja asiakkaat eivät enää ohjaudu TYP-palveluihin

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnille, mutta kunnille ei enää jää keinoja vaikuttaa siihen. TYP lakia säädettäessä yhtenä tavoitteena oli keinojen antaminen kunnille vaikuttaa kuntien työmarkkinatukiosuuksiin.

Jääkö monialainen työ muutosten jalkoihin? Kunnissa ei ole enää helppo nähdä TYP-työn merkitystä.

Kunnat ovat edelleen lain (1377/2014) mukaisesti sopimusosapuolina TYP-verkostoissa ja niiden tehtävänä on TYP-verkoston johtaminen nimeämällä TYP-johtoryhmän puheenjohtaja (Asetus 1377/2014,2§) ja TYP-toimintaa johtava henkilö (Asetus 1377/2014, 4§). Kuntien motivaatio osallistua

TYP-johtoryhmätyöskentelyyn voi lain toteutuessa esitetyssä muodossa jäädä alhaiseksi.

Sen sijaan, että kunnille asetettaisiin velvollisuutta uusiin tehtäviin, tulisi lakimuutoksessa sallia kunnille mahdollisuus jatkaa työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun toteuttamisessa mahdollistamalla jatkossakin käyttöoikeudet TYPPI-asiakasrekisteriin kunnan niin halutessa. Tai vaihtoehtoisesti kustannusvastuu tältä osin tulee suunnata hyvinvointialueelle.

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Leinonen Aki
Hyvinkään kaupunki